

Barbara Radke

Scenariusz lekcji religii dla szkoły ponadpodstawowej (technikum i liceum ogólnokształcące)

Temat: Czym jest miłość? Rozważania na temat miłości na podstawie „Hymnu o miłości” (1 Kor 13, 1-13)

Ilość jednostek lekcyjnych: 1

Lekcja otwarta, 1 klasa technikum

Cele katechetyczne – wymagania ogólne

- przypomnienie znaczenia pojęcia „miłość”,
- analiza definicji miłości według św. Pawła,
- określenie podstawowych cech miłości,
- ukazanie różnych rodzajów miłości,
- zapoznanie uczniów z dorobkiem św. Pawła,
- zapoznanie uczniów z historią powstania „Hymnu o miłości”

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Wiadomości

Uczeń po lekcji powinien:

- własnymi słowami zdefiniować pojęcie „miłości”,
- na podstawie doświadczeń odpowiedzieć o różnych rodzajach miłości,
- opisać miłość ojcowską, Bożą, miłość Boga do człowieka,
- własnymi słowami opowiedzieć o cechach miłości zawartych utworze św. Pawła,
- streścić historię powstania „Hymnu o miłości”

Umiejętności

Uczeń po lekcji:

- na podstawie doświadczenia podaje przykłady prawdziwej miłości (dojrzałej, odpowiedzialnej i rozsądnej itp.),
- podaje cechy i przykłady miłości Bożej do człowieka,
- posiada zrozumienie koncepcji miłości Boga do człowieka w kontekście biblijnym,
- samodzielnie analizuje wybrane teksty (*Katechizm Kościoła Katolickiego*, fragmenty *Biblii*, wiersz Jana Kochanowskiego), rozumie ich konstrukcję, założenia,

Odniesienie do programu nauczania: pt *Z Bogiem w dorosłe życie* AZ-3-01/18 z 19 IX 2018

Odniesienie do podstawy programowej:

- Księgi, języki biblijne i gatunki literackie w Biblii. Zasady interpretacji tekstów biblijnych (A.5).
- Dzieje Kościoła na przestrzeni wieków: początki chrześcijaństwa i pierwsze prześladowania chrześcijan (apostołowie męczennicy itp.) (E.1)
- Nowy Testament, szczególnie Dzieje Apostolskie, rola św. Piotra i św. Pawła u początków Kościoła (E.1.2);
- Świadkowie modlitwy (D.9),
- Interpretacja wybranych tekstów biblijnych w oparciu o poznane zasady (A.5.2);

Korelacja z edukacją szkolną

- Język polski: gatunki literackie, Biblia (odniesienia do Księgi Rodzaju, Dziejów Apostolskich, Listów Apostolskich) wartości duchowe, moralne i *sacrum* w tekstach literatury i kultury; pojęcie: hymnu, wiersze Jana Kochanowskiego,
- Filozofia: autorefleksja, filozoficzna koncepcja miłości,
- Historia: dane historyczne, miejsce wydarzeń historycznych, kultura i sztuka starożytnego Rzymu, prześladowania chrześcijan,
- Geografia: miasta świata, zróżnicowanie religijne ludności świata, kręgi kulturowe,
- Wychowanie do życia w rodzinie: odpowiedzialność w miłości.

Formy organizacyjne pracy uczniów

Praca zbiorowa, praca indywidualna, praca w grupach

Metody i techniki dydaktyczne

Rozmowa kierowana, mini wykład, burza mózgów, praca z tekstem, praca z kartami pracy, praca ze Słowem Bożym, notatka, tablica, prezentacja multimedialna

Środki i pomoce dydaktyczne

- Fragmenty Pisma Świętego (1 Kor 13, 1-13; Mk 12, 29-31; Rz 13, 8-10; J 13, 34),
- Fragmenty *Katechizmu Kościoła Katolickiego* (733, 2196),
- Fragmenty artykułu *Radke. B., Jak to wszystko się zaczęło? - Siedem Przymierzy - cz. II. Przymierze z Adamem, Dorothea, 5, 2021,*
- Fragmenty wykładu: *Kotyński M. CSsR. Siedem Przymierzy. Teologia duchowości. Akademia Katolicka w Warszawie, Warszawa, 2020.*
- karty pracy, zeszyt ucznia, notatki, prezentacja.

Przebieg lekcji

I. Wprowadzenie

Modlitwa wstępna na rozpoczęcie lekcji religii z prośbą o potrzebne łaski i Bożą opiekę, którą inicjuje nauczyciel religii i kontynuuje wyznaczony uczeń

- A. Przedstawienie uczniom celów lekcji (tj. wymagania ogólne) i podanie tematu lekcji.
Wyświetlenie prezentacji z tematem lekcji,
- B. Nawiązania do wiedzy osobistej uczniów dotyczącej pojęcia „miłości”.

Nauczyciel zadaje do klasy pytanie: Czym jest miłość? (wzruszenie, ciepło, szacunek itp.). Prosi, aby uczniowie podali przykłady, skojarzeń dotyczących miłości (z czym kojarzy im się słowo miłość). I zapisuje propozycje uczniów na tablicy.

Nauczyciel prosi, aby uczniowie podali ze swojego życia przykłady rodzajów miłości w tym np.

- miłości własnej (narcyzm, umiłowanie siebie),
- miłości platonicznej (idealna, pozbawiona pierwiastków zmysłowych),
- miłości bliźniego (wynika z dekalogu),
- miłości rodzinnej (m.in. miłość zakochanych, małżonków, matki do dziecka, dziecka do matki),
- miłości w grupie rówieśniczej (do dziewczyny do chłopaka itp.),
- miłości Boga, miłości do Boga.

Nauczyciel rysuje na tablicy tabelę i dzieli ją na dwie kolumny. W jednej wpisuje cechy, które powinna mieć miłość, w drugiej kolumnie cechy, które nie powinna mieć miłość. Jak ją okazywać? Jakie emocje towarzyszą miłości?

- C. Nauczyciel przedstawia mini wykład na temat miłości, dane statystyczne, graficzne,

II. Rozwinięcie

- A. Nauczyciel religii zapoznaje uczniów z prezentacją dotyczącą miłości

Zadaje pytania:

- Jak często w Internecie pojawiają się słowa: „Kocham Cię”?
- Ile razy my mówimy do siebie (w rodzinach) słowa: „Kocham Cię”?
- Co Europejczycy mówią o miłości?
- Co pokazują zebrane dane dotyczące populacji mieszkającej w Europie?
- Jak cenna jest miłość dla dzieci?
- Co mówi na temat miłości Światowa Organizacja Zdrowia?

B. Nauczyciel religii uzupełnia informacje uczniów. Zwraca uwagę, że w Piśmie Świętym mamy opisane cechy prawdziwej, odpowiedzialnej miłości. Rozdaje karty pracy z fragmentem Pisma Świętego (1Kor 13): *Hymn o miłości* (załącznik nr 1). Przedstawia krótko historię powstania hymnu (miejsce, czas i okoliczności powstania hymnu), używając do tego slajdu z prezentacji.

C. Prosi uczniów, aby jeden z nich przeczytał na głos ww. fragment Pisma Świętego. Po zapoznaniu się z treścią tekstu Pisma Świętego uczniowie mają w tekście podkreślić cechy prawdziwej miłości. Po wykonaniu zadania, nauczyciel religii zadaje pytania dzieciom:

- Jak powinna być zatem dojrzała miłość?
- Jak jest zatem miłość idealna?
- Jakie znacie przykłady dojrzałej miłości?
- Kiedy wiemy z naszego doświadczenia, że nie mamy do czynienia z prawdziwą miłością?
- Jak wygląda nasza miłość w życiu codziennym?

D. Nauczyciel religii prosi, aby uczniowie zapoznali się z wierszem *Jana Kochanowskiego* pt. „*Do Krokality*” (załącznik nr 2). Po głośnym przeczytaniu utworu nauczyciel prosi, żeby wszyscy uczniowie się chwilę zastanowili, jeszcze raz – po cichu – przeczytali oba teksty (uczniowie mają ksero obu utworów) i spróbowali dokonać porównania (interpretacji) obu utworów.

Nauczyciel zadaje pytania:

- Z jakim rodzajem miłości mamy do czynienia w obydwu utworach?
- W jaki sposób opisują autorzy swój rodzaj miłości?

Przykładowa interpretacja:

Kochanowski mówi o miłości do dziewczyny; opisuje jej piękno, porównuje do kwiatów, ziół, używa metafor, jest ekspresyjny, żartobliwy,

św. Paweł opisuje miłość idealną, miłość Boga, używa metafor, podniosły i patetyczny ton, bo św. Paweł pisze o Bogu;

E. Nauczyciel religii nawiązując do wypowiedzi uczniów, prosi aby uczniowie zapoznali się z fragmentem *Katechizmu Kościoła Katolickiego* (733, 2196) (załącznik nr 3) i z jeszcze kolejną wersją miłości.

Nauczyciel zadaje pytanie:

- Jakie jest największe przykazanie?

"Przykazanie nowe daję wam, abyście się wzajemnie miłowali, tak jak Ja was umiłowalem" (J 13, 34).

- 2196: Pierwsze najważniejsze przykazanie to: *Będziesz miłować Pana Boga swego całym swoim sercem, całą swoją duszą, całym swoim umysłem i całą swoją mocą* (KKK 2196; Mk 12, 29-31), *a bliźniego swego, jak siebie samego* (Rz 13, 8-10).

Miłość nie wyrządza zła bliźniemu. Przeto miłość jest doskonałym wypełnieniem Prawa" (Rz 13, 8-10).

- 733: *Bóg jest miłością* (1 J 4, 8. 16) i miłość jest pierwszym darem, zawierającym wszystkie inne. Ta miłość "rozlana jest w sercach naszych przez Ducha Świętego, który został nam dany" (Rz 5, 5).

F. W podsumowaniu wypowiedzi uczniów, nauczyciel religii zwraca uwagę że najdoskonalszym źródłem miłości jest Bóg. To Bóg Ciebie wybrał, abyś tu w tym czasie przyszedł na świat.

¹O tym fakcie mówi *Przymierze z Adamem* przedstawione (w pierwszym rozdziale Biblii) w Księdze Rodzaju. Księga ta opisuje akt stworzenia człowieka przez Boga. Jest to również pierwszy moment, w którym Bóg oznajmia człowiekowi początek swojej przyjaźni, bo Bóg stworzył człowieka do dialogu ze sobą... ale nie jako niewolnika, ale jako partnera!

Bóg stworzył człowieka, ponieważ chciał się z nim podzielić swoim szczęściem i bogactwem. Bóg stwarza tego człowieka, nie dlatego że jest samotny lub wybrakowany, ale dlatego że po prostu kocha tego człowieka. On widzi w Tobie swoje własne dziecko. Jedyne, неповtarzalne, ukochane i najpiękniejsze dziecko. Dla Boga jesteś wyjątkowy. On czekał na Ciebie od zarania wieków i z wielkim utęsknieniem. Byłeś zatem chciany od samego początku swojego istnienia i to od pierwszej sekundy twojego tchnienia (oddechu). Czy potrafisz sobie wyobrazić, że On tak Cię umiłował, że zaplanował Twoje narodziny zanim jeszcze stworzył ten cały piękny świat?

On dokładnie zaplanował, kiedy masz się urodzić, w jakim momencie historii i w którym roku. I wyposażył Cię w talenty i umiejętności stosowne do roku, w którym będziesz żył. Ten czas, to miejsce zostało specjalnie dla Ciebie wybrane, bo tylko w tym czasie i w tych okolicznościach możesz w pełni rozwinąć swoje talenty i umiejętności, w które wyposażył Cię Bóg. To jest Twoje 5. minut na tej ziemi! Najlepszy czas, w którym mogłeś się urodzić. W żadnej innej epoce nie byłoby to możliwe. Tylko dzisiaj, tylko teraz jest to możliwe. Nie znalazłeś się zatem tutaj przez przypadek. To nie jest przypadek, że urodziłeś się właśnie w tym kraju. Te doświadczenia są ci potrzebne, abyś mógł zbudować swoją osobowość, charakter, osobowość, preferencje. Rozwinąć swoje talenty. Pomyśl przez chwilę, czy Einstein dokonałby tylu osiągnięć rodząc się dwa wieki wcześniej? Czy dzisiaj, przy niskich zarobkach w edukacji, Einstein by rozwijał swoje talenty na uczelni? Czy może by wybrał korporację, gdzie robiłby oszałamiającą karierę?

Czy zatem już rozumiesz, że nie jesteś tu za karę?! To nie jest kara, że tu żyjesz. Może nie do końca wiesz, kim jesteś?! Może jeszcze nie wiesz, jaki w Tobie drzemie potencjał, ale zdaj sobie sprawę, że nie jesteś tu przez przypadek.

Czy wiesz, że to właśnie On dla Ciebie stworzył ten wszechświat?!

Tak, właśnie dla Ciebie – dla Ciebie osobiście, bo Ciebie umiłował. Jesteś zatem KIMŚ, a nie czymś. Jesteś Adamem (*herb.* adamah oznacza człowieka) człowiekiem, a człowiek jest stworzeniem Boga. Człowiek, to ktoś kogo Bóg zaprasza do poznania pełni siebie samego, abyś mógł uczestniczyć w bogactwie Boga. Człowiek to ten, który został stworzony na obraz i podobieństwo Boga. Dlatego człowiek nie może być zabawką w rękach innych ludzi. I nikt nie ma prawa nim manipulować, wykorzystywać, niszczyć, bo człowiek nosi w sobie obraz Boga. Masz zatem zacząć się szanować i szanować granice innych ludzi.

Jesteś również osobą wolną. Skoro Bóg daje Ci tę wolność, nie pozwól aby ktokolwiek i cokolwiek Ciebie zniewoliło.

Aby w pełni poznać siebie, czyli dojść do poznania „swojego prawdziwego obrazu, tego kim faktycznie jest”, będziesz musiał przebyć dłuższą drogę. Będziesz musiał odkryć swoją godność Dziecka Bożego i dziedzica Chrystusowego. Ale Bóg będzie zawsze z Tobą.

¹Na podstawie:

Kotyński M. CSsR. Siedem Przymierzy. Teologia duchowości. Wykłady i materiały do wykładów. Akademia Katolicka w Warszawie, Warszawa, 2020.

Radke. B., Jak to wszystko się zaczęło? - Siedem Przymierzy - cz. II. Przymierze z Adamem. Dorothea, 5, 2021

III. ZAKOŃCZENIE

Nauczyciel religii podsumowuje treści lekcji.

Podaje, że na podstawie poznanych tekstów uczniowie zorientowali się, że istnieją różne oblicza miłości i można je wyrażać w rozmaity sposób.

Najważniejszą wartością w życiu człowieka jest miłość.

- Św. Paweł podaje, że spośród trzech cnót (wiary, nadziei, miłości) największa jest miłość, bo Bóg jest miłością (odwołanie do 1J, 4-16), a ten rodzaj miłość nie przemija;
- Miłość musi się wyrażać w miłości siebie samego, gdyż zostaliśmy stworzeni z miłości Bożej i stanowimy wielki dar dla tego świata,
- Powinniśmy okazywać również miłość innym ludziom,
- Naszą wielką powinnością jest zaprzyjaźnienie się z Bogiem,

W życiu powinniśmy się kierować przykazaniem miłości: *Będziesz miłować Pana Boga swego całym swoim sercem, całą swoją duszą, całym swoim umysłem i całą swoją mocą a bliźniego swego, jak siebie samego* (Rz 13, 8-10).

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1

Karta pracy

Zapoznaj się z treścią *Hymnu o miłości* (1 Kor 13, 1-13) i podkreśl cechy prawdziwej miłości

- 1** Gdybym mówił językami ludzi i aniołów,
a miłości bym nie miał, stałbym się jak miedź brzęcząca albo cymbał brzącający.
- 2** Gdybym też miał dar prorokowania i znał wszystkie tajemnice,
i posiadał wszelką wiedzę, i wszelką [możliwą] wiarę, tak iżbym góry przenosił, a miłości
bym nie miał,
byłbym niczym.
- 3** I gdybym rozdał na jałmużnę całą majątność moją, a ciało wystawił na spalenie, lecz
miłości bym nie miał, nic bym nie zyskał.
- 4** Miłość cierpliwa jest, łaskawa jest.
Miłość nie zazdrości, nie szuka poklasku, nie unosi się pychą;
- 5** nie dopuszcza się bezwstydu, nie szuka swego, nie unosi się gniewem, nie pamięta złego;
- 6** nie cieszy się z niesprawiedliwości, lecz współweseli się z prawdą.
- 7** Wszystko znosi, wszystkiemu wierzy, we wszystkim pokłada nadzieję, wszystko
przetrzyma.
- 8** Miłość nigdy nie ustaje, [nie jest] jak proroctwa, które się skończą, albo jak dar języków,
który zniknie, lub jak wiedza, której zabraknie.
- 9** Po części bowiem tylko poznajemy, po części prorokujemy.
- 10** Gdy zaś przyjdzie to, co jest doskonałe, zniknie to, co jest tylko częściowe.
- 11** Gdy byłem dzieckiem, mówiłem jak dziecko, czułem jak dziecko, myślałem jak dziecko.
Kiedy zaś stałem się mężem, wyzbyłem się tego, co dziecięce.
- 12** Teraz widzimy jakby w zwierciadle, niejasno; wtedy zaś [zobaczymy] twarzą w twarz:
Teraz poznaję po części, wtedy zaś poznam tak, jak i zostałem poznany.
- 13** Tak więc trwają wiara, nadzieja, miłość - te trzy: z nich zaś największa jest miłość.

Załącznik nr 2

Karta pracy

Zapoznaj się z treścią wiersza „Do Krokality” Jana Kochanowskiego

Słodkie są jabłka i gruszki,
figi i cukry i miody...
Wonny — rozmaryn i balsam,
a róża — wdzięcznej urody.

Lecz figi, jabłka ni gruszki
ni czary miodem nalane
ni cukry — nie są tak słodkie,
jak twe usteczka różane...

Rozmaryn, róża i balsam
z tak miłej woni nie słyną —
jak wonnym jest pocałunek
usteczek twoich — dziewczyno.

Karta pracy

Zapoznaj się z treścią Katechizmu Kościoła Katolickiego

"Przykazanie nowe daję wam, abyście się wzajemnie miłowali, tak jak Ja was umiłowałem" (J 13, 34).

2196 Na pytanie, jakie jest pierwsze przykazanie, Jezus odpowiada: "Pierwsze jest: Słuchaj, Izraelu, Pan Bóg nasz, Pan jest jeden. Będziesz miłował Pana, Boga swego, całym swoim sercem, całą swoją duszą, całym swoim umysłem i całą swoją mocą. Drugie jest to: Będziesz miłował swego bliźniego jak siebie samego. Nie ma innego przykazania większego od tych" (Mk 12, 29-31).

Święty Paweł Apostoł przypomina o tym: "Kto... miłuje bliźniego, wypełnił Prawo. Albowiem przykazania: Nie cudzołóż, nie zabijaj, nie kradnij, nie pożądaj, i wszystkie inne - streszczają się w tym nakazie: Miłuj bliźniego swego jak siebie samego! Miłość nie wyrządza zła bliźniemu. Przeto miłość jest doskonałym wypełnieniem Prawa" (Rz 13, 8-10).

733 "Bóg jest miłością" (1 J 4, 8. 16) i miłość jest pierwszym darem, zawierającym wszystkie inne. Ta miłość "rozlana jest w sercach naszych przez Ducha Świętego, który został nam dany" (Rz 5, 5).